

42 (המספר, הכינוי ואחדות הממלכות) ואם כן צריך להבין מדוע באו יחד
 43 בהמשך אחד באותה נבואה?
 44 הקשר דפסוקים הנ"ל לחג
 45 השבועות, דהנה פסוקים אלו הם בהפטרות פְּרֻשֶׁת
 46 בַּמִּדְבָּר, שְׁלֵעוֹלָם בכל קביעות,
 47 מבלי הבדל באיזה יום בחודש תחול
 48 שבת פרשת במדבר ובאיזה יום
 49 בשבוע יחול חג השבועות קורִין
 50 אותה את פרשת במדבר קוֹדֵם
 51 חג השבועות ולא אחריו (דלא
 52 כפְּרֻשֶׁת נְשֵׂא, שְׂרָק לַפְעָמִים
 53 בקביעות מסוימת קורִין אותה
 54 קוֹדֵם חג השבועות אבל בדרך
 55 כלל פרשת נשא נקראת בשבת
 56 שלאחר חג השבועות), וְלִכְּנֹן
 57 מאחר שתמיד קוראים את פרשת
 58 במדבר לפני חג השבועות בַּהֲכַרְחַת
 59 לומר שיש לה שְׂיָכוּת פנימית,
 60 בתוכנה ועניינה לחג השבועות,
 61 ועל־דרך שְׂמֻצִינוּ בְּנוֹגַע
 62 לַפְּרֻשֶׁת נְצָבִים, שְׂפִינֹן
 63 שְׁלֵעוֹלָם בכל קביעות קורִין
 64 אותה בשבת קוֹדֵם ראש
 65 השנה (דלא כפְּרֻשֶׁת וַיִּלָּךְ,
 66 שְׂרָק לַפְעָמִים בקביעות מסוימת
 67 קורִין אותה קוֹדֵם ראש־
 68 השנה אבל לפעמים קוראין אותה
 69 אחרי ראש השנה, בשבת תשובה)³,
 70 יש לה לפרשת נצבים שְׂיָכוּת
 71 פנימית, בתוכנה ועניינה לראש־
 72 השנה⁴ כמבואר בהרחבה בילקוטי
 73 תורה לרבנו הזקן פרשת נצבים
 74 ובמאמרי חסידות רבים נוספים.
 75 ומִזֶּה מהאמור שבוודאי יש קשר
 76 בין פרשת במדבר וחג השבועות
 77 מוֹכֵן, שְׁגָם הַהֲפָטָרָה
 78 דַּפְּרֻשֶׁת בַּמִּדְבָּר, שְׂבָה
 79 נֶאֱמָרוּ פְּסוּקִים הַנִּזְכָּר, פסוקי
 80 הנבואה שבהם נפתח המאמר הנוכחי
 81 יש לה להפטרות שְׂיָכוּת פנימית
 82 בתוכנה ועניינה לחג השבועות, כפי שיתבאר להלן.

1 בהפטרות של פרשת השבוע, פרשת במדבר, אומר הנביא הושע:
 2 וְהָיָה לְעֵתִיד לְבוֹא יִהְיֶה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא
 3 יִמְדוּ שְׂאֵי אֲפֶסֶר לְמַדּוֹר אוֹתוֹ וְלֹא יִסְפָּרוּ וְאֵי אֲפֶסֶר לְסַפּוֹר אוֹתוֹ מֵרֶב,
 4 כלומר, בני ישראל יהיו במספר גדול כל־כך עד שלא יהיה ניתן למדוד ולספור
 5 אותם וְהָיָה ועוד יהיה לעתיד לבוא
 6 בְּמִקּוֹם תְּמוֹרֵת זֹאת אֲשֶׁר יֵאָמֵר
 7 לְהֵם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא עֲמִי אַתֶּם
 8 יֵאָמֵר לְהֵם בְּנֵי אֵל חַי. והנביא
 9 ממשיך ואומר מה עתיד להיות לבני
 10 ישראל לעתיד לבוא וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי
 11 יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו
 12 בניגוד למצב שבו בני יהודה ובני
 13 ישראל מחולקים לשתי ממלכות,
 14 לעתיד לבוא הם יתאחדו וְשָׂמוּ
 15 לְהֵם רֹאשׁ אֶחָד גּוֹ' משותף
 16 לשניהם כִּי גְדוֹל יוֹם יִזְרְעֵאל
 17 היום שבו יתקבצו בני ישראל שהיו
 18 מפוזרים כזרעים על פני השדה.
 19 וְיִדְוַע הַדִּיּוּק בְּזֶה, השאלה
 20 הנשאלת על פסוק זה בתורת החסידות
 21 שְׂבִתְחֻלָּה בַּפֶּתַח הַדְּבָרִים נֶאֱמָר
 22 וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 23 הֵינִינִי שְׂיָהִיָּה בְּאוֹפֵן שֶׁל
 24 מִסְפָּר דְּקָא, כלומר, למרות שבני
 25 ישראל יהיו רבים מאד בכל זאת
 26 הריבוי שלהם מוגדר כמספר וְאַחֲרֵי־
 27 כֵּן בהמשך הפסוק נֶאֱמָר שבני
 28 ישראל יהיו רבים עד כדי כך אֲשֶׁר
 29 לֹא יִמְדוּ וְלֹא יִסְפָּרוּ, שְׂהָיוּ
 30 עֲנִיִן שְׁלֵמְעָלָה מִמְּסָפָר ולא
 31 מוגדר במספר כלל, ונמצא שהפסוק
 32 סותר את עצמו מראשו לסופו!
 33 גַּם צָרִיךְ לְהִבִּין דְּבַר נוֹסֵף בַּפְּסוּק
 34 זה מֵהֵי הַשְׂיָכוּת הַקָּשֶׁר בֵּין
 35 הַתְּחִלַּת הַפְּתוּב, וְהָיָה מִסְפָּר
 36 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גּוֹ', לְהַמְשֵׁךְ
 37 הַפְּתוּב וְהָיָה בְּמִקּוֹם גּוֹ'
 38 יֵאָמֵר לְהֵם בְּנֵי אֵל חַי,
 39 וְלִפְסוּק שְׂלֵאֲחֲרֵיו וְנִקְבְּצוּ
 40 וּגּוֹ' כִּי גְדוֹל יוֹם יִזְרְעֵאל
 41 שלכאורה נראה שהם שלושה דברים שונים ללא כל קשר ושייכות ביניהם

בס"ד. שבת פרשת במדבר, ב'
סיון, ה'תשכ"ו
(הנחה בלתי מוגה)

וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא
 יִמְדוּ וְלֹא יִסְפָּרוּ מֵרֶב, וְהָיָה בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר
 יֵאָמֵר לְהֵם לֹא עֲמִי אַתֶּם יֵאָמֵר לְהֵם בְּנֵי אֵל חַי.
 וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו וְשָׂמוּ לְהֵם
 רֹאשׁ אֶחָד גּוֹ' כִּי גְדוֹל יוֹם יִזְרְעֵאל¹. וְיִדְוַע
 הַדִּיּוּק בְּזֶה², שְׂבִתְחֻלָּה נֶאֱמָר וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, הֵינִינִי שְׂיָהִיָּה בְּאוֹפֵן שֶׁל מִסְפָּר דְּקָא,
 וְאַחֲרֵי־כֵן נֶאֱמָר אֲשֶׁר לֹא יִמְדוּ וְלֹא יִסְפָּרוּ, שְׂהָיוּ
 עֲנִיִן שְׁלֵמְעָלָה מִמְּסָפָר. גַּם צָרִיךְ לְהִבִּין מֵהֵי
 הַשְׂיָכוּת בֵּין הַתְּחִלַּת הַפְּתוּב, וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל גּוֹ', לְהַמְשֵׁךְ הַפְּתוּב וְהָיָה בְּמִקּוֹם גּוֹ'
 יֵאָמֵר לְהֵם בְּנֵי אֵל חַי, וְלִפְסוּק שְׂלֵאֲחֲרֵיו וְנִקְבְּצוּ
 וּגּוֹ' כִּי גְדוֹל יוֹם יִזְרְעֵאל. גַּם צָרִיךְ לְהִבִּין
 הַשְׂיָכוּת דִּפְסוּקִים הַנִּזְכָּר לְחַג הַשְּׂבֻעוֹת, דִּהְנֵה
 פְּסוּקִים אֵלּוּ הֵם בַּהֲפָטָרָה פְּרֻשֶׁת בַּמִּדְבָּר,
 שְׁלֵעוֹלָם קוֹרִין אוֹתָהּ קוֹדֵם חַג הַשְּׂבֻעוֹת (דְּלֹא
 כַּפְּרֻשֶׁת נְשֵׂא, שְׂרָק לַפְעָמִים קוֹרִין אוֹתָהּ
 חַג הַשְּׂבֻעוֹת)³, וְלִכְּנֹן לומר שיש לה
 שְׂיָכוּת לְחַג הַשְּׂבֻעוֹת⁴, וְעַל־דֶּרֶךְ שְׂמֻצִינוּ בְּנוֹגַע
 לַפְּרֻשֶׁת נְצָבִים, שְׂפִינֹן שְׁלֵעוֹלָם קוֹרִין אוֹתָהּ
 קוֹדֵם ראש השנה (דלא כפְּרֻשֶׁת וַיִּלָּךְ, שְׂרָק
 לַפְעָמִים קוֹרִין אוֹתָהּ קוֹדֵם ראש־השנה)³, יש
 לָהּ שְׂיָכוּת לראש־השנה⁴. ומִזֶּה מוֹכֵן, שְׁגָם
 הַהֲפָטָרָה דַּפְּרֻשֶׁת בַּמִּדְבָּר, שְׂבָה נֶאֱמָרוּ פְּסוּקִים
 הַנִּזְכָּר, יש לה שְׂיָכוּת לְחַג הַשְּׂבֻעוֹת.

(1) הושע ב, א"ב — הפטרות פ' במדבר. (2) ד"ה והי' מספר בני ישראל במאמרי אדה"ז תקס"ח ח"ב ע' תקפו. ד"ה הנ"ל במאמרי אדמו"ר האמצעי פרשתנו ע' קיג. וראה תו"ח מקץ רכב, ג. המשך תערי"ב ח"א ריש ע' קסה. ובכ"מ. (3) ראה תוס' מגילה לא, סע"ב. (4) ראה לקו"ש ח"ח ע' 1 הערה 1.

והיה מספר בני ישראל כחול הים

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

בבחינה שלמעלה מן המספר, "לא יספר", היינו שגם בעולם
המוגבל בהגדרות מאד מסוימות, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בנושא
המספר יומֵשֶׁף בחינת בלי-גבול, וגם בגבול עצמו יהיה ניכר המקור
והשורש הנעלה באור האלוקי האינסופי שלמעלה מכל מדידה והגבלה שָׁהוּ
מֵה שֶׁנִּפְעַל והתחדש בעולם
במתן-תורה, שגם בעולם המוגבל, בעולם הזה הגשמי שיש
בו גדרים והגבלות ברורות שָׁהוּ
כְּלֹלוֹת הַעֲנִיָּן דְּמִצְרַיִם, מלִשׁוֹן מִיָּצָר וְגָבֹל, (והרי למתן
תורה קדמה יציאת מצרים שמסמלת
את היציאה מגדרים וביטול ההגבלות)
יְהִי גִילּוֹי אֹר אֵין-סוֹף
הַבְּלִי-גָבֹל שלמעלה מכל מדידה
והגבלה.
וממשיך ומוסיף ביאור בעניין פעולת
הבלי-גבול שלמעלה מהגבלות בתוך
הגבול המוגדר והמוגבל:
ובפִּרְטוּיּוֹת יוֹתֵר, הַנָּה מִסְפָּר
הוא מכוון על עֲנִיָּן הַמְצוֹת
שֶׁנִּתְּנוּ בְּמִסְפָּר קבוע ומוגדר,
תְּרִי"ג מְצוֹת דְּאוֹרֵייתָא מן
התורה וְזוֹ מְצוֹת דְּרַבְּנָן שתקנו
חכמים, וְנִתְּנוּ המצוות שיש להם
מספר ניתנו לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לבני ישראל שגם הם במספר קבוע
הַמִּתְחַלֵּק לְשֵׁשִׁים רִיבּוּא
שישים רבבות, שש מאות אלף
נִיצוּצוֹת כְּלָלִיִּים של נִשְׁמוֹת כו',
שהן עצמן מתחלקות לניצוצות רבים
(ולכן למעשה יש הרבה יותר משש
מאות אלף נשמות פרטיות) שְׁפָדִי
שִׁיּוּמָשְׁכוֹ לְמִטָּה הוּצָרְכוֹ
לְהִיּוֹת בְּבַחֲנֵינָה הַתְּחִלְיוֹת, וְלָבוֹא בְּמִסְפָּר דְּנֹקָא הנשמות הן
אמנם מהות רוחנית ולכן לא היו אמורות להתחלק בחלוקה מוגדרת של מספר
מסויים, אבל כיוון שהכוונה העליונה היא שהנשמות ירדו למטה לעולם הזה,
התחלש בגוף גשמי, היה צורך שיהיה בנשמות עניין של התחלקות והגדרה.
וְיִרְיֻדָתָם של הנשמות מהמקור והשורש העליון שלהם באלוקות למטה
לעולם הזה הִיא צוּרָף עֲלֵיהָ, כדי שכתוצאה מהירידה הזו, הנשמה תגיע
לדרגה גבוהה יותר מכפי שהייתה לפני הירידה ועד כדי כך שתתעלה מעל
המדידה והגבול של בחינת המספר לְהִיּוֹת בְּבַחֲנֵינָה רְצוּא וְצִמְאוֹן
כו', על חיות הקודש שבמרכבה העליונה נאמר שהן "רצות רצוא ושוב",

1 (ב) וְהַעֲנִיָּן בְּזָה, תחילה המאמר מתייחס לשאלה הראשונה, איך ליישב
2 את הסתירה לכאורה בין תחילת הפסוק ממנה עולה שבני ישראל יהיו רבים
3 מאד אך עדיין יהיה להם מספר, לטופו ש"לא ימד ולא יספר", ומבאר
4 דְּפִירוּשׁ הַפְּתוּב וְהִנֵּה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גו' אֲשֶׁר לֹא יִמַּד
5 וְלֹא יִסְפָּר הוּא שְׁהַמְסָפָר
6 עֲצָמוֹ יְהִי בְּבַחֲנֵינָה שְׁלִמְעָלָה (ב) וְהַעֲנִיָּן בְּזָה, דְּפִירוּשׁ הַפְּתוּב וְהִנֵּה מִסְפָּר
7 מִן הַמְסָפָר כְּלוּמַר שִׁישׁ כִּאֵן חִידוּשׁ
8 ופלא כפול, אשר לא זו בלבד שיהיו
9 רבים כל כך עד שלא יהיה ניתן לספור
10 אותם אלא שגם המספר שלהם
11 (שעניינו יתבאר להלן) יהיה "למעלה
12 מן המספר" ונעלה מההגדרות של
13 מספר. דְּהַנָּה, מִסְפָּר כֹּל מִסְפָּר, הֵן
14 מִסְפָּר קָטָן וְהֵן מִסְפָּר גָּדוֹל, מוֹרָה
15 עַל עֲנִיָּן הַהֶגְבְּלָה, וכמו שמצינו
16 אפילו לגבי עניינים אלוקים רוחניים
17 הַחֵל מֵהַהֶגְבְּלָה דְּעֵשֶׂר
18 סְפִירוֹת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁפִּיעַ
19 אֶת אֹרוֹ וּמִתְגַּלֵּה בִּאֲמִצְעוֹת עֶשְׂרֵה
20 כּוּחוֹת שְׁבַח אֹרוֹ מ'מַלְבָּשׁ,
21 וְהַתְּחִלְבוֹת הֵיא בְּצוּרָה שִׁמְחַלְקָת
22 לְכוּחוֹת שׁוֹנִים וְיֵשׁ לֵה מִסְפָּר מְסוּיִים
23 הֵיא הַגְּבֻלָה (והדבר ייתכן לאחר
24 שהאור האלוקי האינסופי שאינו מוגבל
25 עבר צמצום והגבלה והתמעט) ועשר
26 הספירות הם בהגבלה מעצם העובדה
27 שֶׁהֵם בְּמִסְפָּר מוּגְבָל וּמוּגָדֵר,
28 הַמְסָפָר עֵשֶׂר, עֵשֶׂר וְלֹא תִשְׁעֵי,
29 עֵשֶׂר וְלֹא אֶחָד עֵשֶׂר (כְּמוֹ
30 שֶׁנִּתְּבָאָר לְעִיל בְּמֵאֵר דִּיבּוּר-
31 הַמִּתְחַלֵּל כִּי תִשָּׂא שְׁנֵאֵמֵר בִּשְׁבַת פִּרְשֵׁת
32 מִשְׁפֻּטִים, פִּרְשֵׁת שְׁקָלִים שְׁנֵה זו,
33 תִּשְׁכִּי שֶׁעֲנִיָּן הַמְסָפָר הוּא
34 אֶחָד מִד' הַפִּירוּשִׁים וְעֲנִיָּנִים שִׁשְׁנָם בְּעֲנִיָּן הַסְּפִירוֹת,
35 כְּמִבּוּאָר בְּאֵרוּכָה ב'אֹר הַתּוֹרָה פְּרִשְׁת חֲזִי שְׁרָה שִׁישׁ אֲרִבְעָה
36 טַעֲמִים לְכך שֶׁעֵשֶׂר הַכוּחוֹת וְהָאוֹרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים נִקְרָאִים בְּשֵׁם סְפִירוֹת – לִשׁוֹן
37 אֲבֵן סְפִיר הַמַּאִירָה, לִשׁוֹן סִיפּוֹר וְהַגְּדָה (גִּילּוֹי), לִשׁוֹן סִפּוֹר וְסוּפּוֹר וְכֵן לִשׁוֹן
38 גָּבֹל וּמִסְפָּר), וְעֲנִיָּן זֶה שֶׁל מִסְפָּר מוּגְבָל מִתְחִיל בְּעֲנִיָּן הַסְּפִירוֹת וְנִמְשָׁךְ
39 בְּכָל דְּבַר רוּחָנִי שִׁישׁ בֹּא אֶת הַהֶגְבְּלָה הוּא וְהוֹלֵךְ וְנִמְשָׁךְ גַּם בְּדַבְרִים הַגְּשָׁמִיִּים
40 (שֶׁהֵם מִשְׁתַּלְשָׁלִים מִשׁוֹרֵשׁ וּמְקוֹרֵם בְּרוּחָנִיּוֹת) וְעַד לְחִתְלִית הַהֶגְבְּלָה
41 שְׁבַעֲוֹלָם. וְהַפְּנוּהָ כִּאֵן בְּפִסְקוֹ שֶׁלְמַעֲשֵׂה יוֹצֵר שִׁלּוּב בֵּין "מִסְפָּר" ל"לֹא
42 יִסְפָּר" הֵיא שְׁהַמְסָפָר עֲצָמוֹ הַמְסַמֵּל אֶת הַגְּבֹל וְהַהֲגֵדָה יְהִי

(5) ראה מאמרי אדה"ז שם ע' תקפז. מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ע' קיד ואילך. אוה"ת פרשתנו ע' סג. תו"ח שם. 6) ספר יצירה פ"א מ"ד. 7) ד"ה כי תשא דש"פ משפטים, פ' שקלים פ"ב (סה"מ תשכ"ו ע' קכו). 8) קו, ב ואילך. 9) ראה תו"א שמות מט, סע"ד ואילך. וארא נז, ב ואילך. יתרו עא, ג ואילך. ובכ"מ. 10) ראה לקו"ת פרשתנו ו, סע"א ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הלוך וחזור, והמשמעות הפנימית היא שהן נמצאות כל הזמן ב'רצוא' -
 2 תשוקה להתעלות ולהיכלל באלוקות, ו'שוב' - חזרות למדרגתן ולמילוי
 3 התפקיד שנקבע להן, ובענייננו - ירידת הנשמה לגוף נחשבת 'ירידה צורך
 4 עליה' כי על ידי הירידה הוו הנשמה נמצאת במצב של 'רצוא' וצימאון
 5 ותשוקה לאלוקות מתוך רצון לצאת
 6 מההגבלות ומגרי המציאות **שָׁאוּ**
 7 **יְהִיהַ מְסַפֵּר הַזֶּה** המספר עצמו,
 8 היינו המדידה וההגבלה של נשמות
 9 ישראל התפרק להיות **בְּכַחֲבֵינָא אֲשֶׁר**
 10 **לֹא יִמַד וְלֹא יִסְפֵּר, שָׁאוּ** 1
 11 **עֲנִינַ תְּשׁוּבָה,** יציאה והתעלות
 12 למעלה ממדידה והגבלה של המצב
 13 שקודם התשובה, כמבואר בתורת
 14 החסידות שתוכן עניין התשובה הוא
 15 התעלות של האדם לדרגה כזו שבה
 16 מתגלה הקשר העצמי והפנימי של
 17 הנשמה עם הקדושה-ברוך-הוא בעצמו,
 18 בכחינה שבה החטא לא פוגם
 19 מלכתחילה **שְׁהִיא** התשובה
 20 **לְמַעַל מְסַדֵּר הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת**
 21 כו' האור האלוקי שירד למטה בסדר
 22 והדרגה מדרגה לדרגה שהוא נגבול
 23 ומספר כמו עניין המצוות שהם במספר
 24 קבוע ומוגדר, כאמור לעיל.
 25 (ג) **וְזֶהוּ גַם מַה שֶׁכְּתוּב בַּחֲמִשָּׁן**
 26 וסיום פסוק זה **כִּי גְדוֹל יוֹם**
 27 **יִזְרְעָל.** והענין **בְּזֶה,** על-פי
 28 תורת החסידות **דִּהְיָה פִּירוּשׁ**
 29 **יִזְרְעָל הוּא** שילוב של שני מילים
 30 **זְרִיעַת אֵל,** לפי פשוטו הכוונה
 31 לקיבוץ בני ישראל שהתפורו על-ידי
 32 הא-ל כזרעים שמפורים על פני
 33 השדה. ולפי התוכן הפנימי של
 34 הדברים **דְּקָאֵי הַכוּנָה עַל הַמְצוּת**
 35 **שֶׁפְּלֹלֹתֶם הוּא עֲנִינַ הַצְּדָקָה וְחֶסֶד,** שהם דברים כלליים הכוללים
 36 את כל המצוות (כפי שמובא בחסידות שבתלמוד ירושלמי הצדקה נקראת
 37 בשם "מצווה" סתם) **כִּי חֶסֶד נִקְרָא בְּשֵׁם אֵל,** וכשם שמידת החסד
 38 בספירות העליונות קשורה בשם "א-ל" כך קיום המצוות ששקור בצדקה
 39 וחסד פועל "זריעה" של "א-ל" **וְהוּא עֲנִינַ זְרִיעַת** המשכה וגילוי
 40 ו"פירור" של **אורות עליונים שֶׁבְּמְצוּת** שהן רצון ה' ויש בהם אורות
 41 אלוקיים עליונים **שֶׁיִרְדוּ** אורות עליונים אלו **וְנִתְגַּשְׁמוּ** כחוצאה מכך
 42 שהתלבשו **בְּעֲנִינֵי גִשְׁמִיִּים, כְּמוֹ צִיצִית שֶׁל צֶמֶר וְתַפְּלִיץ עַל**
 43 **הַקֶּלֶף, וְצִדְקָה בְּכֶסֶף דוּמָם,** שכל אלה הן דוגמאות לידידה של

האורות העליונים במצוות, והתלבשות שלהם בגשמיות שפועלת בהם הגשמה
 ועל-דִּרְךָ-זֶה **כָּל שְׁאֵר הַמְצוּת** שבכולן יש אורות עליונים, **שָׁאוּ**
 ירידת האורות מלמעלה והתלבשותם בגשמיות הוא **בְּדוּגְמַת הַזְרִיעָה**
בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁזוֹרְעִין חֹטָה בְּאָרֶץ, שְׁטוּמְנִין הַגְרָעִין בְּעֶפֶר
שְׂמֻכְסָה עֲלָיו וְיִרְקָב בָּהּ,
וְדוֹקָא עַל-יְדֵי-זֶה על-ידי
 שהגרעין נרקב **נַעֲשִׂית** אחר-כך
הַצְמִיחָה בְּתוֹסֶפֶת מְרֻבָּה
כו', בכמות גדולה לאין שיעור ביחס
 לגרעין הנורע **וּכְמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ**
וְל' כְּלוּם אָדָם זוֹרַע סָאָה
 מידת נפח קטנה **אֲלָא כְּדִי**
שְׂיִתּוֹסְפוּ על הזרעים המעטים הללו
כְּמָה בּוֹרִיץ כמות גדולה הרבה יותר
 (כל כור מכיל 30 סאה), **וְהִינּוּ**
שְׁעַל-יְדֵי רִקְבוֹן הַגְרָעִין
בְּאָרֶץ, דווקא באמצעות הליך
 שנראה כאיבוד הגרעין, למעשה
 הגרעין פועל את פעולתו, כי **אֲזִי**
מִתְעוֹרֵר כַּח הַצּוּמֵחַ שֶׁבְּאָרֶץ
לְהַצְמִיחַ בְּרֻבּוֹי כּו', בכמות
 גדולה, **שָׁאוּ** הכוח שקיים באדמה
 להצמיח כמות עצומה של צמחים הוא
מֵעֵין בְּחִינַת אֵין-סוֹף ובלשון
 רבנו הזקן בתניא (אגרת הקודש, סימן
 כ): "יש כוח ועוז .... שביסוד העפר
 והוא מאמר תדשא הארץ וכו' להיות
 פועל בקרב הארץ תמיד לעולם ועד ...
 להצמיח עשבים ואילנות ופירות מאין
 ליש תמיד מדי שנה בשנה שהוא מעין
 בחינת אין-סוף שאם יתקיים עולם הזה
 ויכיו רבבות שנים יצמיחו מדי שנה
 בשנה" **וְכֵן** ברומה למבואר לעיל
 לגבי זריעת גרעינים באדמה והשפעת
 ופועלת הגרעין על כוח הצומח שבארץ הוא **בְּעֲנִינַ זְרִיעַת הַמְצוּת**
 ופועלת והשפעת האורות העליונים שבמצוות, **שְׁעַל-זֶה נֶאֱמַר הַבָּאִים**
יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב (שְׁהוּא עֲנִינַ הַבְּטוּל של בני ישראל, "יעקב" **בְּדוּגְמַת**
רִקְבוֹן הַגְרָעִין שנקרב וכמו נאבד באדמה, אבל דווקא הביטול גורם
 להתעלות גדולה **וְעַל-יְדֵי-זֶה) יִצִּיץ וּפְרַח יִשְׂרָאֵל (עַד** ש'
 מתקיים בבני ישראל מה שנאמר בהמשך פסוק זה) **מְלֵאוּ פְּנֵי הַבַּל**
תְּנוּבָה, שְׁגַם כְּתִבַּל בעולם עצמו **יִשְׁנֹו הַעֲנִינַ דְּתְנוּבָה** פירות
 וצמיחה, **שְׁהוּא גַם מְלֵשׁוֹן תְּנוּ בָהּ,** במובן של לתת, להתחיר ולהכניס
 בה היינו **שְׁיִהְיָה** האור האלוקי הנמשך בכוחו של הביטול לאלוקות **נִקְלָט**

(11) ראה לקו"ת שם, סע"ג ואילך. ח, א. מאמרי אדמו"ר הזקן שם ע' תקפת. מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ע' קיז ואילך.
 אוה"ת שם. (12) פסחים פז, ב. וראה תו"א ר"פ בשלח. (13) תניא אגה"ק סוס"כ (קלב, ב). (14) ישע"י כז, ו. וראה תו"א

והיה מספר בני ישראל כחול הים

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 שאינו פועל העלם והסתר וממילא אינו מחשיך כל כך, אֶלֶּא) גַם אֵת
 43 מְצִיאֹת הַחוֹשֶׁף שְׁמַעְלִים וּמִסְתִּיר וּמַנְגֵּד עַל הָאֹר, באופן
 44 פעיל והוא חושך הרבה יותר חשוך, שְׁזָהוּ התוכן הפנימי של דברי חכמינו
 45 ז"ל שְׁפַעוּלַת הַתְּשׁוּבָה הִיא שְׁזָדוּנוֹת הַחַטָּאִים עֲצַמִּם נַעֲשׂוּ לוֹ
 46 פְּזִכְיֹת נַחֲשָׁבִים לוֹ כַּמְצוּת, הִיִּינוּ
 47 שְׁמַהֲפָכִים לטוב אֶפִּילוּ אֵת
 48 הַזְדוּנוֹת, שְׁזָהוּ "זדונות" היינו
 49 עבירה במזיד חסידוּשׁוֹלִם עֲנֵנּוּ שֶׁל
 50 מַנְגֵּד בְּתַכְלִית, בניגוד לעובר
 51 עבירה בשוגג שאננם עושה היפך רצון
 52 ה' אבל לא מתוך כוונה נגד ה' ואילו
 53 העושה עבירה בודון מנגד לאלוקות
 54 בתכלית כיון שְׁיֹדַע אֵת רְבוּנוֹ
 55 וּמִכּוֹן לְמַרּוֹד בּוֹ, וּמִכַּל-מְקוֹם
 56 בכוח התשובה גַם חוֹשֶׁף זֶה הוּא
 57 חושך חמור מאד מִתְהַפֵּף לְאוֹר וּוּ
 58 הדרגה הגבוהה והפנימית יותר
 59 המשכת קרושה בעולם על ידי המצוות
 60 שנמשלה כאן לזריעה, כמבואר לעיל.
 61 וְזֶהוּ גַם מֵה שְׁפָתוֹב בַּהֲמִשָּׁךְ
 62 פסוקי הפטרה זו וְהִיָּה בְּמִקּוֹם
 63 אֲשֶׁר יֵאָמֵר לָהֶם לֹא עֲמִי
 64 אֲתָם, יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל חִי,
 65 בתחילת המאמר נשאלה השאלה מהו
 66 הקשר בין פסוק זה לפסוק שלפניו
 67 המדבר על מספרם הרב של בני ישראל
 68 ולפסוק שאחריו המדבר על אחדות בין
 69 ממלכת יהודה וממלכת ישראל, ולפי
 70 המבואר לעיל הקשר מוכן, כי בתחילה
 71 מדובר על גילוי בחינת "אין מספר"
 72 (למעלה ממדידה והגבלה) בתוך
 73 ה"מספר" (גבול ומידה) והמשכת
 74 האורות העליונים של המצוות בתוך
 75 גדר העולם הזה, וענין זה של הפיכת חושך והעלם העולם לאור שנפעל על
 76 ידי עבודת התשובה הוא גם התוכן הפנימי של פסוק זה המדבר על הפיכת
 77 בני ישראל ממצב של "לא עמי" למצב של "בני א-ל חי", והכתוב מדייק
 78 ואומר "במקום אשר יאמר ... פִּירוּשׁ בְּמִקּוֹם הַזֶּה מִמֶּשׁ, שהמהפך
 79 מ"לא עמי" ל"בני א-ל חי" לא מתרחש על-ידי בריחה והתנתקות מהמצב
 80 הקודם אלא על-ידי הפיכת המצב וה"מקום" הקודם עצמו לאור עַל-דֶּרֶךְ
 81 מֵאָמֵר רְבוּתֵינוּ ז"ל¹⁹ שְׁעֵנֵן הַתְּשׁוּבָה כּדִּי לוֹרֵא הַתְּשׁוּבָה הִיא
 82 אמיתית צְרִיף לְהִיֹּת בְּאוֹתָהּ אֲשֶׁה, בְּאוֹתוֹ פִּרְק וּבְאוֹתוֹ

1 בְּבַחֲנִית תִּבֵּל (כְּפִי שְׁמַבְאָר הַצְּמַח צְדָקָה הָעֲנֵנּוּ בְּזֶה),
 2 וּבְכָל־לוֹת הוּא עֲנֵנּוּ הַמְשַׁכֵּת אֹר אֵין-סוֹף הַבְּלִי-גְבוּל
 3 שלמעלה ממדידה והגבלה ולכן הוא נמשך דווקא על ידי הביטול (על דרך
 4 שכוח הצומח שבארץ מתערר דווקא על ידי ריקבון הגרעין) לְמַטָּה דוֹקָא
 5 שיבוא ויאר גם בתוך ההגבלות
 6 והגדרים של העולם הזה (בדומה
 7 לאמור לעיל לגבי המשכת והארת
 8 בחינת "אין מספר" במספר עצמו).
 9 וּיְתִירָה מְזָה, לא זו בלבד
 10 שהאורות העליונים מאירים גם בעולם
 11 אלא יתר על כן כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
 12 בפסוק זה המתאר את הגדולה
 13 והחשיבות של ה"זריעה" שעל ידי
 14 קיום המצוות כִּי גְדוּל יוֹם
 15 יְזַרְעָאֵל, יוֹם דְּיִיקָא, הפסוק
 16 מדייק ואומר על כך את הביטוי "יום"
 17 המסמל אור וגילוי הִיִּינוּ שְׁנַעֲשֶׂה
 18 הַכֹּל גַּם מֵה שֶׁעַד עֵתָה הִיָּה הִיפֵךְ
 19 האור והגילוי, גם הוא נעשה פְּחִינַת
 20 יוֹם, וְכִמוֹ שְׁפָתוֹב וְלִילָה
 21 כִּיּוֹם יֵאָר, היינו שגם הלילה שהוא
 22 זמן החושך, מתהפך להיות אור וגילוי
 23 דְּכִאֲשֶׁר גַּם הַלִּילָה מֵאִיר כְּמוֹ
 24 יוֹם, אֲזִי נַעֲשֶׂה הַגְּדֻלָּה גִּידוּל
 25 ותוספת פְּעֵנֵן הַיּוֹם (ובלשון
 26 הכתוב גְדוּל יוֹם), כי לאחר שגם
 27 הלילה נעשה יום, יש יותר יום מכפי
 28 שהיה קודם לכן שְׁעֵנֵן זֶה
 29 ברוחניות נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
 30 הַתְּשׁוּבָה, שְׁעַל-יְדֵהּ מִהֲפָכִים
 31 גַּם אֵת הַחוֹשֶׁף לְאוֹר, בדומה
 32 להפיכת ה"לילה" ל"אור", כדברי
 33 חכמינו ז"ל שעל ידי תשובה (בדרגה
 34 גבוהה) החטאים עצמם, הזדונות, הופכים לזכויות.
 35 וּבְפִרְטִיּוֹת יוֹתֵר, לתוספת ביאור בענין הפיכת החושך לאור הַנֵּה יְדוּעַ
 36 בתורת החסידות שְׁיֵשׁ ב' דְּעוֹת פְּעֵנֵן הַגְּדֵרַת מֵהוֹתוֹ שֶׁל הַחוֹשֶׁף,
 37 אִם זֶה רַק הָעֵדֶר הָאוֹר, וכאשר אין אור, ממילא חשוך או שְׁיֵשׁ
 38 מְצִיאֹת שֶׁל חוֹשֶׁף שְׁמַסְתִּיר וּמַעְלִים וּמַנְגֵּד עַל עֲנֵנּוּ הָאוֹר
 39 (וכפי שמובא בחסידות שמונסח הברכה "יוצר אור ובורא חושך" מובן
 40 שהחושך הוא מציאות ולא רק העדר). וּמַעְלַת הַתְּשׁוּבָה הִיא
 41 שְׁעַל-יְדֵהּ מִהֲפָכִים מחושך לאור (לא רַק אֵת הָעֵדֶר הָאוֹר

שמות נג, ג ואילך. 15) תו"א שם נד, א. 16) אוה"ת שמות ע' צח. 17) תהלים קלט, יב. 18) ראה סה"מ עטר"ע ע' יז ואילך.
 סה"מ קונטרסים ח"ב שמב, א ואילך. ד"ה היום הרת עולם תשי"ג (סה"מ תשי"ג ע' ח ואילך). 19) יומא פו, ב. 20) תו"כ
 ופרש"י בחוקות כו, יד. 21) ראה לקו"ת שם ו, ב. ז, ד. אוה"ת פרשתנו שם ע' סד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 **מְקוֹם**, כלומר, התשובה היא בוודאי אמיתית רק כאשר האדם עומד בפני
 2 אותו ניסיון בדיוק שבעבר נכשל בו ובכל זאת הוא עומד בניסיון ומתגבר על
 3 יצרו **כַּנְל שְׁעַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה הִנֵּה יְדוֹנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ כְּזָכוֹת**
 4 כאשר הדגש והחידוש הוא על כך שהדונונות עצמם הופכים מחושך לאור
 5 ונעשים זכיות.
 6 (ד) **וְהִנֵּה בֵּינוֹ שְׁפָלּוֹת עֲנָן** 1 **הַתְּשׁוּבָה צָרִיף לְהִיּוֹת בְּאוֹתָהּ אִשָּׁה, בְּאוֹתוֹ פָּרַק**
 7 **הַעֲבוּדָה** המטרה הכללית של 2 **וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם, כַּנְל שְׁעַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה הִנֵּה**
 8 **עֲבוֹדַת ה' הוּא לְהַמְשִׁיף בְּחִינַת** 3
 9 **בְּלִי-גְבוּל (אֲשֶׁר לֹא יִמַּד וְלֹא**
 10 **יִסְפֹּר)** אור אלוקי שלמעלה ממדידה 4 (ד) **וְהִנֵּה בֵּינוֹ שְׁפָלּוֹת עֲנָן הַעֲבוּדָה** הוא
 11 והגבלה **בְּעֲנַן הַגְּבוּל (מִסְפָּר)** 5 **לְהַמְשִׁיף בְּחִינַת בְּלִי-גְבוּל (אֲשֶׁר לֹא**
 12 **כַּנְל,** בתוך גדי הגבול **הָרִי** 6 **יִמַּד וְלֹא יִסְפֹּר) בְּעֲנַן הַגְּבוּל (מִסְפָּר) כַּנְל, הָרִי**
 13 **מִוְכָן, שְׁעַל-דְּרָף-זֶה** מעין 7 **מִוְכָן, שְׁעַל-דְּרָף-זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת גַּם אֶצֶל הָאָדָם**
 14 המשכה של גבול בתוך גבול צָרִיף 8 **הַעוֹבֵד. וְזֶהוּ מֵה שְׁפָתוֹב וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי**
 15 **לְהִיּוֹת גַּם אֶצֶל הָאָדָם הַעוֹבֵד** 9 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד גו'. וְהַעֲנָן**
 16 שהרי מוכן שיש קשר ישיר בין הגורם 10 **בְּזֶה, דְּהִנֵּה 22 יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת זְעִיר-אֲנָפִין**
 17 הפועל והתוצאה הנפעלת. **וְזֶהוּ מֵה** 11 **דְּאֲצִילוֹת, שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהֲמַשְׁכָּה**
 18 **שְׁפָתוֹב** בפסוק הבא בהפטרה זו 12 **מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וְיִהְיֶה הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת**
 19 **וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי** 13 **דְּאֲצִילוֹת (שְׁלֹכַן הַמְּלָכִים הֵם מִשְׁבֵּט יְהוּדָה),**
 20 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם** 14 **שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה (מִלְשׁוֹן הַפְּעַם**
 21 **רֹאשׁ אֶחָד גו', שְׁעֲנִין זֶה בֹּא לְיָדֵי** 15 **אוֹדָה 23), שְׁעֲנָן הַהוֹדָאָה הוּא לְמַטָּה מִעֲנָן**
 22 **הַשְּׁכָל, וְלְמַטָּה גַּם מִעֲנָן הַמְּדוּת, שְׁעִיקָרָן הוּא** 16 **בְּחִינַת חֲסֵד-גְּבוּרָה-תְּפָאֲרָת, שֶׁהֵן לְמַעְלָה גַּם**
 23 **מִבְּחִינַת נִצְחַת-הוֹד-יְסוּד, וְעַל-אַחַת-כְּפָה-וְכַמָּה** 17 **מִלְמַטָּה לְמַעְלָה. וְעַל-זֶה נִקְבְּצוּ בְּנֵי**
 24 (זה הקשר של הפסוקים הבאים בזה 18 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם**
 25 אחר זה), כפי שהולך ומבאר. 19 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם**
 26 **וְהַעֲנָן בְּזֶה, דְּהִנֵּה יִשְׂרָאֵל** 20 **מִלְמַטָּה לְמַעְלָה. וְעַל-זֶה נִקְבְּצוּ בְּנֵי**
 27 הבחינה הנרמזת בפסוק זה במלכות 21 **יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, שְׁעִיקָרָן לְהִיּוֹת יְחִיד**
 28 ישראל הוא **בְּחִינַת זְעִיר-אֲנָפִין** 22 **זְעִיר-אֲנָפִין וּמַלְכוּת, הַעֲלָאָה וְהַמְשָׁכָה, מִ"ה**
 29 **דְּאֲצִילוֹת, הַמִּדּוּת (חֲסֵד, גְּבוּרָה** 23 **וּבִ"ן. וְיִתְרָה מְזָה, וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד, הִינֵנו**
 30 וכי) כפי שהן בעשר ספירות דאצילות 24 **יְחִיד שִׁלּוּב וְחִיבּוּר עַד לְאַחֲדוּת בֵּין**
 31 הנקראות "זעיר אנפין" (פנים זעירות) 25 **זְעִיר-אֲנָפִין וּמַלְכוּת, הַעֲלָאָה וְהַמְשָׁכָה, מִ"ה**
 32 כי ביחס למוחין שלמעלה מהמידות 26 **יְחִיד ז"א וּמַלְכוּת, הַמְשָׁכָה וְהַעֲלָאָה הוּא גַּם יְחִיד שֶׁל שֵׁם מִ"ה וְשֵׁם בִ"ן**
 33 (וכן בהשוואה למידות כפי שהן 27 **וְהַמְשָׁכָה לְגַבֵּי הַמְשָׁכָה וְהַשְּׁפָעָה רְגִילָה הוּא שְׁבִדְרָךְ כֻּלַּל הַהֲשַׁפְעָה**
 34 למעלה מאצילות ונקראות "אריך אנפין") יש בהן אור מועט, "זעיר", 28 **וְהִירִידָה שֶׁל הָאוֹר הַאֲלוּקִי מְדֻרְגָה לְדֶרְגָה הִיא בְּאוֹפֵן כּוֹה שְׁחִיזְנוּתִיּוֹת וְהוֹסֵף**
 35 **שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהֲמַשְׁכָּה מִלְמַעְלָה לְמַטָּה,** כמבואר 29 **שֶׁל דֶּרְגָה אַחַת הוֹפֵכַת לְהִיּוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְהִרְאֵשׁ שֶׁל הַדֶּרְגָה שֶׁתַּחְתֶּיהָ הַבֵּאָה**
 36 בחסידות שהתקרבות האדם לאלוקות יכולה להיות בשתי צורות: המשכה 30 **אַחֲרֶיהָ, וְאֵילּוּ כֹּאשֶׁר יִשְׁנָה הַשְּׁפָעָה מִהַפְּנִימִיּוֹת וְהַתְּחַן שֶׁל דֶּרְגָה אַחַת הִיִּישֵׁר**
 37 אלוקית מלמעלה למטה והעלאת של האדם מלמעלה למטה, ובעניינינו בחינת 31 **אֵל הַפְּנִימִיּוֹת וְהַתְּחַן שֶׁל הַדֶּרְגָה הַבֵּאָה וְנוֹצֵרַת בֵּינֵיהֶם הַתְּאַחֲדוּת הַדְּבָר נִקְרָא**
 38 ישראל שהיא כנגד המידות העליונות ("זעיר אנפין" דאצילות) היא המשכה, 32 **יְחִידוֹת (כְּכָתוּב בְּתוֹרָה שֶׁהֵשֵׁם יְהוּדָה הוּא מִלְשׁוֹן הַפְּעַם אוֹדָה), שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה**
 39 כשם שבאלוקות המשכה מלמעלה למטה היא עליידי מידת החסד ושאר 33 **שְׁעֲנָנוֹ**
 40 המידות הקדושות ויהודה הוא **בְּחִינַת מַלְכוּת דְּאֲצִילוֹת (שְׁלֹכַן** 34
 41 **הַמְּלָכִים הֵם מִשְׁבֵּט יְהוּדָה), שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה** 35
 42 (ככתוב בתורה שהשם יהודה הוא **מִלְשׁוֹן הַפְּעַם אוֹדָה), שְׁעֲנָנוֹ** 36

1 **מְקוֹם**, כלומר, התשובה היא בוודאי אמיתית רק כאשר האדם עומד בפני
 2 אותו ניסיון בדיוק שבעבר נכשל בו ובכל זאת הוא עומד בניסיון ומתגבר על
 3 יצרו **כַּנְל שְׁעַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה הִנֵּה יְדוֹנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ כְּזָכוֹת**
 4 כאשר הדגש והחידוש הוא על כך שהדונונות עצמם הופכים מחושך לאור
 5 ונעשים זכיות.
 6 (ד) **וְהִנֵּה בֵּינוֹ שְׁפָלּוֹת עֲנָן** 1 **הַתְּשׁוּבָה צָרִיף לְהִיּוֹת בְּאוֹתָהּ אִשָּׁה, בְּאוֹתוֹ פָּרַק**
 7 **הַעֲבוּדָה** המטרה הכללית של 2 **וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם, כַּנְל שְׁעַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה הִנֵּה**
 8 **עֲבוֹדַת ה' הוּא לְהַמְשִׁיף בְּחִינַת** 3
 9 **בְּלִי-גְבוּל (אֲשֶׁר לֹא יִמַּד וְלֹא**
 10 **יִסְפֹּר)** אור אלוקי שלמעלה ממדידה 4 (ד) **וְהִנֵּה בֵּינוֹ שְׁפָלּוֹת עֲנָן הַעֲבוּדָה** הוא
 11 והגבלה **בְּעֲנַן הַגְּבוּל (מִסְפָּר)** 5 **לְהַמְשִׁיף בְּחִינַת בְּלִי-גְבוּל (אֲשֶׁר לֹא**
 12 **כַּנְל,** בתוך גדי הגבול **הָרִי** 6 **יִמַּד וְלֹא יִסְפֹּר) בְּעֲנַן הַגְּבוּל (מִסְפָּר) כַּנְל, הָרִי**
 13 **מִוְכָן, שְׁעַל-דְּרָף-זֶה** מעין 7 **מִוְכָן, שְׁעַל-דְּרָף-זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת גַּם אֶצֶל הָאָדָם**
 14 המשכה של גבול בתוך גבול צָרִיף 8 **הַעוֹבֵד. וְזֶהוּ מֵה שְׁפָתוֹב וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי**
 15 **לְהִיּוֹת גַּם אֶצֶל הָאָדָם הַעוֹבֵד** 9 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד גו'. וְהַעֲנָן**
 16 שהרי מוכן שיש קשר ישיר בין הגורם 10 **בְּזֶה, דְּהִנֵּה 22 יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת זְעִיר-אֲנָפִין**
 17 הפועל והתוצאה הנפעלת. **וְזֶהוּ מֵה** 11 **דְּאֲצִילוֹת, שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהֲמַשְׁכָּה**
 18 **שְׁפָתוֹב** בפסוק הבא בהפטרה זו 12 **מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וְיִהְיֶה הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת**
 19 **וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי** 13 **דְּאֲצִילוֹת (שְׁלֹכַן הַמְּלָכִים הֵם מִשְׁבֵּט יְהוּדָה),**
 20 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם** 14 **שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה (מִלְשׁוֹן הַפְּעַם**
 21 **רֹאשׁ אֶחָד גו', שְׁעֲנִין זֶה בֹּא לְיָדֵי** 15 **אוֹדָה 23), שְׁעֲנָן הַהוֹדָאָה הוּא לְמַטָּה מִעֲנָן**
 22 **הַשְּׁכָל, וְלְמַטָּה גַּם מִעֲנָן הַמְּדוּת, שְׁעִיקָרָן הוּא** 16 **בְּחִינַת חֲסֵד-גְּבוּרָה-תְּפָאֲרָת, שֶׁהֵן לְמַעְלָה גַּם**
 23 **מִבְּחִינַת נִצְחַת-הוֹד-יְסוּד, וְעַל-אַחַת-כְּפָה-וְכַמָּה** 17 **מִלְמַטָּה לְמַעְלָה. וְעַל-זֶה נִקְבְּצוּ בְּנֵי**
 24 (זה הקשר של הפסוקים הבאים בזה 18 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם**
 25 אחר זה), כפי שהולך ומבאר. 19 **יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, וְשָׁמוּ לָהֶם**
 26 **וְהַעֲנָן בְּזֶה, דְּהִנֵּה יִשְׂרָאֵל** 20 **מִלְמַטָּה לְמַעְלָה. וְעַל-זֶה נִקְבְּצוּ בְּנֵי**
 27 הבחינה הנרמזת בפסוק זה במלכות 21 **יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו, שְׁעִיקָרָן לְהִיּוֹת יְחִיד**
 28 ישראל הוא **בְּחִינַת זְעִיר-אֲנָפִין** 22 **זְעִיר-אֲנָפִין וּמַלְכוּת, הַעֲלָאָה וְהַמְשָׁכָה, מִ"ה**
 29 **דְּאֲצִילוֹת, הַמִּדּוּת (חֲסֵד, גְּבוּרָה** 23 **וּבִ"ן. וְיִתְרָה מְזָה, וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד, הִינֵנו**
 30 וכי) כפי שהן בעשר ספירות דאצילות 24 **יְחִיד שִׁלּוּב וְחִיבּוּר עַד לְאַחֲדוּת בֵּין**
 31 הנקראות "זעיר אנפין" (פנים זעירות) 25 **זְעִיר-אֲנָפִין וּמַלְכוּת, הַעֲלָאָה וְהַמְשָׁכָה, מִ"ה**
 32 כי ביחס למוחין שלמעלה מהמידות 26 **יְחִיד ז"א וּמַלְכוּת, הַמְשָׁכָה וְהַעֲלָאָה הוּא גַּם יְחִיד שֶׁל שֵׁם מִ"ה וְשֵׁם בִ"ן**
 33 (וכן בהשוואה למידות כפי שהן 27 **וְהַמְשָׁכָה לְגַבֵּי הַמְשָׁכָה וְהַשְּׁפָעָה רְגִילָה הוּא שְׁבִדְרָךְ כֻּלַּל הַהֲשַׁפְעָה**
 34 למעלה מאצילות ונקראות "אריך אנפין") יש בהן אור מועט, "זעיר", 28 **וְהִירִידָה שֶׁל הָאוֹר הַאֲלוּקִי מְדֻרְגָה לְדֶרְגָה הִיא בְּאוֹפֵן כּוֹה שְׁחִיזְנוּתִיּוֹת וְהוֹסֵף**
 35 **שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהֲמַשְׁכָּה מִלְמַעְלָה לְמַטָּה,** כמבואר 29 **שֶׁל דֶּרְגָה אַחַת הוֹפֵכַת לְהִיּוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְהִרְאֵשׁ שֶׁל הַדֶּרְגָה שֶׁתַּחְתֶּיהָ הַבֵּאָה**
 36 בחסידות שהתקרבות האדם לאלוקות יכולה להיות בשתי צורות: המשכה 30 **אַחֲרֶיהָ, וְאֵילּוּ כֹּאשֶׁר יִשְׁנָה הַשְּׁפָעָה מִהַפְּנִימִיּוֹת וְהַתְּחַן שֶׁל דֶּרְגָה אַחַת הִיִּישֵׁר**
 37 אלוקית מלמעלה למטה והעלאת של האדם מלמעלה למטה, ובעניינינו בחינת 31 **אֵל הַפְּנִימִיּוֹת וְהַתְּחַן שֶׁל הַדֶּרְגָה הַבֵּאָה וְנוֹצֵרַת בֵּינֵיהֶם הַתְּאַחֲדוּת הַדְּבָר נִקְרָא**
 38 ישראל שהיא כנגד המידות העליונות ("זעיר אנפין" דאצילות) היא המשכה, 32 **יְחִידוֹת (כְּכָתוּב בְּתוֹרָה שֶׁהֵשֵׁם יְהוּדָה הוּא מִלְשׁוֹן הַפְּעַם אוֹדָה), שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה**
 39 כשם שבאלוקות המשכה מלמעלה למטה היא עליידי מידת החסד ושאר 33 **שְׁעֲנָנוֹ**
 40 המידות הקדושות ויהודה הוא **בְּחִינַת מַלְכוּת דְּאֲצִילוֹת (שְׁלֹכַן** 34
 41 **הַמְּלָכִים הֵם מִשְׁבֵּט יְהוּדָה), שְׁעֲנָנוֹ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה** 35
 42 (ככתוב בתורה שהשם יהודה הוא **מִלְשׁוֹן הַפְּעַם אוֹדָה), שְׁעֲנָנוֹ** 36

והיה מספר בני ישראל כחול הים

ביאור בדרך אפשר

1 וְשָׂמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד, וְהֵינּוּ שְׂלֵא מִסְפִּיק שְׂיִתְקַבְּצוּ יַחְדָּו
 2 לְמָקוֹם אֶחָד, כְּנֹאמְרֵי בַסּוּק הַקֹּדֶם שֶׁה' יִקְבֵּץ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַמְפּוֹזְרִים
 3 כְּזֵרֵעִים וְיִהְיוּ בִיחָד בְּתוֹךְ רִשְׁוֹת הַיַּחֲדוּד אַחַת, כִּכְּהֵמָקוֹם בּוֹ הֵם נִמְצְאִים
 4 מֵאַחַד אֹתָם אֲבָל עֲדִין יִשְׁאַרוּ ב' עֲנִינִים שׁוֹנִים, שְׂאָז כֹּאשֶׁר
 5 הָאֲחֵדוֹת לֹא מוֹשְׁלֵמֹת יִכְוֹלִים
 6 לְהִיֹּת עֲדִין יֵשׁ אִפְשָׁרוֹת שִׁיְהִיו גַּם
 7 בְּמַעֲמָד וּמִצָּב שֶׁל פִּירוּד
 8 וְהַקִּיבּוֹן יַחַד לְמָקוֹם אֶחָד לֹא יִבְיֵא אֶת
 9 הָאֲחֵדוֹת הַרְצוּיָה (שְׁזָהוּ עֲנִין
 10 הַפִּירוּד וְחוֹסֵר הָאֲחֵדוֹת בְּרִיאָה
 11 קְלוֹלוֹת הַעֲנָן דְּחֻטָּא עֵץ
 12 הַדַּעַת, שֶׁהוּא מְקוֹר קַל
 13 הַחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים
 14 שְׁעוֹשִׂים פִּירוּד בֵּין הַחוּטָא וְהַבְּרִיאָה
 15 וְהַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא בְּנִיגוּד לְמַצּוֹת
 16 שְׁפועלוֹת חִיבוּר וְאֲחֵדוֹת), אֲלָא
 17 כִּפִּי שְׂמַמְשִׁיף בְּכַתוּב, שְׁבִנְסוּף
 18 לְהַתְקַבְּצוֹת בְּמָקוֹם אֶחָד יִהְיֶה גוֹרֵם
 19 נוֹסֵף שִׂיֵּאֲחַד אֹתָם, וְזֹאת בְּאֲחֵדוֹת
 20 מֵלֵאָה וּמוֹשְׁלֵמֹת וְשָׂמוּ לָהֶם רֹאשׁ
 21 אֶחָד, שְׂיִהְיֶה עֲנָן אֶחָד מִמֶּשׁ.
 22 וְהוֹלֵךְ וּמִבְּאֵר אֶת עֲנִין הָאֲחֵדוֹת
 23 הַמוֹשְׁלֵמֹת שֶׁעַל-יְדֵי (אֶחָד מִמְּלַכַת
 24 יִשְׂרָאֵל וּמִמְּלַכַת הַיְהוּדָה עַל-יְדֵי כִּכְ
 25 שְׁלִשְׁתֵּיהֶן יִהְיֶה) "רֹאשׁ אֶחָד":
 26 וְהַעֲנָן בְּזָה, שְׂעַכְשֵׁוּ בַעֲבוּדַת ה'
 27 בּוֹמֵן הוּא, לִפְנֵי קִיבּוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 28 וְאֶחָד הַמְּמַלְכוֹת יֵשׁ שְׁנֵי
 29 רֹאשִׁים, בְּחֵינֵת יַחְדוּד-
 30 עֵילָאָה וְיַחְדוּד-תַּתְּאָה, מִבּוּאֵר
 31 בּוּהַר שֵׁשׁ שְׁנֵי דַרְגוֹת בְּאֲחֵדוֹת ה':
 32 יַחְדוּד עֵילָאָה (יַחְדוּד עֵלְיוֹן) – אֲחֵדוֹת
 33 בְּדַרְגָּה גְבוּהָהּ הֵינּוּ שְׁכַל הַעוֹלָמוֹת
 34 וְהַנְּבִרָאִים בְּטָלִים לְאֵלּוֹקוֹת בְּכִיטוּל
 35 מוֹחֻלֵט וְהֵם כֹּאֵן מִמֶּשׁ, וְיַחְדוּד תַּתְּאָה' (יַחְדוּד תַּחְתּוֹן) – אֲחֵדוֹת בְּדַרְגָּה יוֹתֵר
 36 נִמוּכָה שְׁבָה הַבִּיטוּל לֹא מוֹחֻלֵט. וּבְאוֹפֵן כְּלָלִי – יַחְדוּד עֵילָאָה' הוּא מִלְּמַעְלָה
 37 לְמַטָּה הֵינּוּ מִצַּד הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא בַעֲצָמוֹ שְׁלִמְעֵלָה מֵהַתְּלַבְּשׁוֹת בְּנִבְרָאִים,
 38 וְיַחְדוּד תַּתְּאָה' הוּא מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, הֵינּוּ הַבִּיטוּל לְאֵלּוֹקוֹת כִּפִּי שֶׁהוּא מִצַּד
 39 הָאוּר הָאֵלּוֹקִי הַמְּלוּבָשׁ בְּנִבְרָאִים, וְשְׁנֵי הָאוֹפְנִים בְּאֲחֵדוֹת ה' הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים
 40 שׁוֹנִים שְׂאִינָם מִשְׁתּוּיִם כְּאֶחָד, כִּי בְּחֵינֵת יַחְדוּד-עֵילָאָה הִיא
 41 בְּחֵינֵת בִּיטוּל בְּמִצְיָאוֹת, בְּחֵינֵה שְׁבָה הַנְּבִרָאִים בְּטָלִים לְאֵלּוֹקוֹת
 42 לְחַלוּטִין כִּאִילוֹ אִינֵם קִימִים בְּמִצְיָאוֹת וּבְחֵינֵת יַחְדוּד-תַּתְּאָה הִיא
 43 בְּחֵינֵת בִּיטוּל הֵישׁ בְּלִבָּד, שְׁבָה הַנְּבִרָאִים רֹאשִׁים אֶת עֲצָמָם כְּמִצְיָאוֹת
 44 קִימָת, וּמְבַטְלִים רַק אֶת הַיִּשּׁוּת שְׁלֵהֶם אֲךָ לֹא אֶת עֲצָם מִצְיָאוֹתָם, וְזֶה הַמְצַב

ביאור בדרך אפשר

עֲכָשִׁיו, בּוֹמֵן הַגְּלוּת, מֵהַ-שְׂאִין-כֵּן לְעַתִּיד-לָבֵא יִהְיֶה אֶחָד בְּאֶחָד
 יִגְשׁוּ שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת שְׁכַת רַחוּקוֹת זוֹ מִזּוֹ יִגְשׁוּ וְיִתְקַרְבוּ זוֹ לְזוֹ עַד שֶׁתִּהְיֶה
 בֵּינֵיהֶם אֲחֵדוֹת מוֹחֻלֵט לְהַתְּפַלֵּל זֶה בְּזָה בְּתַכְלִית הַיַּחְדוּד
 הַהֲתַאֲחָדוֹת וְהַהַתְּפַלְלוֹת, כְּמוֹ אֹרֵךְ הַנֵּר שֶׁמִּתְקַרֵּב לְאִבּוּקָה וְנִכְלַח בָּהּ תוֹךְ
 כִּדִּי אִיבּוּד מִצְיָאוֹתָיו וְכִכְ שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת
 'יַחְדוּד תַּתְּאָה' וְ'יַחְדוּד עֵילָאָה' יִתְחַבְּרוּ
 וְיִתְאָחְדוּ עַד שְׁתִּתְעַלֶּה בְּחֵינֵת
 יַחְדוּד-תַּתְּאָה וְתִתְפַלֵּל לְגַמְרֵי
 בְּיַחְדוּד-עֵילָאָה, וְשׁוֹב לֹא יִהְיֶה
 מִצָּב שֶׁל 'יַחְדוּד תַּתְּאָה' כֻּלָּל
 וְתִתְפַּשֵּׁט תְּרַד וְתִתְגַּלֶּה בְּחֵינֵת
 יַחְדוּד-עֵילָאָה לְמַטָּה בַּעוֹלָם
 הַזֶּה שֶׁעַכְשֵׁיו יֵשׁ בּוֹ נְבִרָאִים שְׂרוּאִים
 עֲצָמָם לְמִצְיָאוֹת וּבְחֵינֵת 'יַחְדוּד עֵילָאָה'
 תֹּאִיר וְתִתְגַּלֶּה לְמַטָּה כְּמוֹ שֶׁהוּא
 לְמַעְלָה, וְאֲזַי יִהְיֶה רֹאשׁ אֶחָד
 בְּלִבָּד, וְכֵשֶׁם שְׁבָנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִהְיוּ
 עוֹד שְׁנֵי מִמְּלַכּוֹת כִּי מִלְּכּוֹת יִשְׂרָאֵל
 וּמִלְּכּוֹת יְהוּדָה יִפְכּוּ לְמַמְלַכָּה אַחַת,
 וּבְרוּחַנִיּוֹת – לֹא יִהְיוּ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת
 נִפְרָדוֹת שֶׁל 'יַחְדוּד תַּתְּאָה' וְ'יַחְדוּד
 עֵילָאָה' אֲלָא רַק בְּחֵינֵת 'יַחְדוּד עֵילָאָה'
 בְּלִבָּד, כִּי בְּחֵינֵת 'יַחְדוּד תַּתְּאָה' תִּהְיֶה
 נִכְלָלָת בְּבְּחֵינֵת 'יַחְדוּד עֵילָאָה'.
 וְלִהְעִיר גַּם מֵהַמְבָּאָר
 בְּקוֹנְטְרַסְט עֵץ הַחַיִּים, מֵאֵת הַרְבִּי
 הַרְשֵׁ"ב נ"ע אֵיךְ שְׂבִיחַת
 שְׂתִּתְעַלֶּה הַעֲבוּדָה דְּיַחְדוּד-
 עֵילָאָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
 לְמִירוֹת שְׁאֲחֵדוֹת ה' בְּדַרְגָּה שֶׁל 'יַחְדוּד
 עֵילָאָה', הֵינּוּ מִתּוֹךְ הַכְּרָה שֶׁהִכָּה בְּטַל
 לְאֵלּוֹקוֹת ב"בִּיטוּל בְּמִצְיָאוֹת" וְכִאִילוֹ
 אִינוּ קִימִים, הִיא דַּרְגָּה גְבוּהָהּ, לְמַעֲשֵׂה
 כֹּל אֶחָד וְאֶחָד נִדְרָשׁ לְהַגִּיעַ לָכֵךְ, וְטַעַם
 הַדְּבַר הוּא כִּיּוֹן דְּבַעֲבוּדָה דְּיַחְדוּד-תַּתְּאָה כֹּאשֶׁר הַהִכְרָה בְּאֲחֵדוֹת ה'
 הִיא בְּרַמָּה שֶׁל "בִּיטוּל הֵישׁ" בְּלִבָּד הִיא כִּיּוֹן שִׁיחָד עִם הַבִּיטוּל עֲדִין יֵשׁ
 תְּחוּשָׁה מְסוּיִמָּת שֶׁל יִישׁוּת וּמִצְיָאוֹת עֲצָמִית בְּנִקְלָה הוּא שְׂיִפּוּל
 מִפְּדֻרְגָּתוֹ חֵסֵד-וְשִׁלּוּם וְאֵם תִּהְיֶה יְרִידָה יִתְכַן שְׁאֲחֵרִיָּה תְּבוּא יְרִידָה
 וְהַתְּרַדְרוֹת נוֹסֶפֶת וְיִהְיֶה יֵשׁ גְּמוּר כו', לֵלֵא כֹל בִּיטוּל וְלִזְאֵת
 בְּהִכְרָח הוּא שְׂפָל אֶחָד וְאֶחָד יִגַּע אֶת עֲצָמוֹ וְיִתְאָמֵן כֻּלָּל
 הַדְּרוּשׁ עַל מִנֵּת לְבוֹא לְבְּחֵינֵת הַבִּיטוּל דְּיַחְדוּד-עֵילָאָה, "בִּיטוּל
 בְּמִצְיָאוֹת" לֵלֵא כֹל תְּחוּשָׁה שֶׁל יִישׁוּת כֻּלָּל וְעַל-יְדֵי-זֶה גַּם אֵם לְמַעֲשֵׂה
 לֹא יִגַּע ל"יַחְדוּד עֵילָאָה" ו"בִּיטוּל בְּמִצְיָאוֹת" כְּמִלּוּד בְּמִידָה, הִיא בּוֹכּוֹת
 הַמְאָמֵן לְהַגִּיעַ לְיַחְדוּד עֵילָאָה' אוֹי לְפָחוֹת יוֹכֵל לְהִיֹּת עֲבוּדָתוֹ

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

37 ככחינת יחודא-תתאָה עבודה אמיתית כו' ולפחות "ביטול היש" 1
 38 שלו יהיה באמת. וכללות הענין בזה, התוכן הכללי של מאמץ לבוא 2
 39 ל"יחודא-עילאה" הוא לעבוד את ה' באופן כזה שגם בעבודה דכחינת 3
 40 יחודא-תתאָה, שהיא ביטול ברמה נמוכה יותר, כאמור, ועד 4
 41 להתעסקות בל"ט מלאכות 5
 42 דעובדין דחול, היינו שלמעשה 6
 43 האדם בא במגע עם ענייני העולם 7
 44 הגשמי והם תופסים מקום אצלו, בכל 8
 45 זאת צריך להיות נרָגש גם 9
 46 הענין ד'יחודא-עילאה וצריכה 10
 47 להיות יגיעה להגיע לירי הכרה שבעצם 11
 48 הכול בטל במציאות. ועל-ידי-זה 12
 49 על ידי שכתע עושים מאמץ ומתייגעים 13
 50 להגיע ל"יחודא-עילאה" והנה 14
 51 לעתיד-לבוא החיבור 15
 52 ונהתפללות ד'יחודא-תתאָה 16
 53 ו'יחודא-עילאה באופן שיהיה 17
 54 ראש אָחד בלבד, שיהיה רק 18
 55 "יחודא-עילאה" וגם בעולם הגשמי 19
 56 יהיה ניכר ונרָגש שבעצם הוא בטל 20
 57 לגמרי ואין לו שום מציאות עצמאית, 21
 58 כמבואר לעיל, שזהו על-דָרְךָ 22
 59 האמור לעיל שגם המספר 23
 60 הגדלים וההגבלות עצמו יהיה 24
 61 בכחינה שלמעלה מהמספר 25
 62 בלי גבול ומידה. 26
 63 ה) וְזֶהוּ הַטַּעַם שְׁקוּרִין פְּסוּקִים הַנִּלְבְּהַפְטָרָה 27
 64 שְׁלִפְנֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת, כִּינּוֹן שְׁבָהֶם 28
 65 מוּדְגָשׁ כְּלָלוֹת הָעֲנָן דְּמִתְּן-תּוֹרָה, לְהַמְשִׁיךְ אֶת 29
 66 הַבְּלִי-גְבוּל (בְּלִי מִסְפָּר) לְמִטָּה (מִסְפָּר) דְּוָקָא, 30
 67 שְׁזָהוּ מַה שֶּׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה 31
 68 דְּוָקָא, בְּהִיּוֹתָם בְּמַעֲמָד וּמַצָּב שְׁלֹמְצְרִים (עֲרוֹת 32
 69 הָאֲרִיץ) 26, וְרָדְתָם, וְיִצְרֵ-הַרְעָה יֵשׁ בְּיַנְיָכֶם, 27 עַד 33
 70 כְּדֵי כִּף שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת הָעֲנָן דְּאִתָּהּ בְּחִרְתָּנוּ מִכָּל 34
 71 הָעַמִּים, 28, וּבְנֹו בְּחִרְתָּ מִכָּל עַם וְלִשׁוֹן 29 (שְׁעֲנִין 35
 72 זֶה הִיָּה בְּמִתְּן-תּוֹרָה) 30, כְּמַבּוֹאֵר בְּתַנְיָא 31 שְׁקָאֵי 36
 73 עַל הַגּוֹף הַחֲמִרִי הַנִּדְמָה בְּחִמְרֵיּוֹתוֹ לְגוֹפֵי 37
 74 אוֹמוֹת הָעוֹלָם, שְׁזָהִי מְדֻרְגָה תַּחְתּוֹנָה כְּיוֹתֵר, 38
 75 וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן, דְּוָקָא שֶׁם נִתְּנָה הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא 39
 76 לְמַעְלָה מִמְּדִידָה וְהַגְּבָלָה, וְעַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה 40
 77 פּוֹעֲלִים גַּם בְּחִשְׁףְּ הָעוֹלָם שִׁיתְּהַפֵּךְ לְאוֹר, שְׁזָהוּ 41
 78 עֲנָן דְּלִילָה כְּיּוֹם יְאִיר, כְּנִלְבְּ פִּירוּשׁ כִּי גְדוּל 42
 79 יּוֹם וְזֶרְעָאֵל, שִׁיהִיָּה הַכֹּל בְּחִינַת יּוֹם. וְעֲנִין זֶה 43

37 ככחינת יחודא-תתאָה עבודה אמיתית כו' ולפחות "ביטול היש" 1
 38 שלו יהיה באמת. וכללות הענין בזה, התוכן הכללי של מאמץ לבוא 2
 39 ל"יחודא-עילאה" הוא לעבוד את ה' באופן כזה שגם בעבודה דכחינת 3
 40 יחודא-תתאָה, שהיא ביטול ברמה נמוכה יותר, כאמור, ועד 4
 41 להתעסקות בל"ט מלאכות 5
 42 דעובדין דחול, היינו שלמעשה 6
 43 האדם בא במגע עם ענייני העולם 7
 44 הגשמי והם תופסים מקום אצלו, בכל 8
 45 זאת צריך להיות נרָגש גם 9
 46 הענין ד'יחודא-עילאה וצריכה 10
 47 להיות יגיעה להגיע לירי הכרה שבעצם 11
 48 הכול בטל במציאות. ועל-ידי-זה 12
 49 על ידי שכתע עושים מאמץ ומתייגעים 13
 50 להגיע ל"יחודא-עילאה" והנה 14
 51 לעתיד-לבוא החיבור 15
 52 ונהתפללות ד'יחודא-תתאָה 16
 53 ו'יחודא-עילאה באופן שיהיה 17
 54 ראש אָחד בלבד, שיהיה רק 18
 55 "יחודא-עילאה" וגם בעולם הגשמי 19
 56 יהיה ניכר ונרָגש שבעצם הוא בטל 20
 57 לגמרי ואין לו שום מציאות עצמאית, 21
 58 כמבואר לעיל, שזהו על-דָרְךָ 22
 59 האמור לעיל שגם המספר 23
 60 הגדלים וההגבלות עצמו יהיה 24
 61 בכחינה שלמעלה מהמספר 25
 62 בלי גבול ומידה. 26
 63 ה) וְזֶהוּ הַטַּעַם שְׁקוּרִין פְּסוּקִים הַנִּלְבְּהַפְטָרָה 27
 64 שְׁלִפְנֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת, כִּינּוֹן שְׁבָהֶם 28
 65 מוּדְגָשׁ כְּלָלוֹת הָעֲנָן דְּמִתְּן-תּוֹרָה, לְהַמְשִׁיךְ אֶת 29
 66 הַבְּלִי-גְבוּל (בְּלִי מִסְפָּר) לְמִטָּה (מִסְפָּר) דְּוָקָא, 30
 67 שְׁזָהוּ מַה שֶּׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה 31
 68 דְּוָקָא, בְּהִיּוֹתָם בְּמַעֲמָד וּמַצָּב שְׁלֹמְצְרִים (עֲרוֹת 32
 69 הָאֲרִיץ) 26, וְרָדְתָם, וְיִצְרֵ-הַרְעָה יֵשׁ בְּיַנְיָכֶם, 27 עַד 33
 70 כְּדֵי כִּף שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת הָעֲנָן דְּאִתָּהּ בְּחִרְתָּנוּ מִכָּל 34
 71 הָעַמִּים, 28, וּבְנֹו בְּחִרְתָּ מִכָּל עַם וְלִשׁוֹן 29 (שְׁעֲנִין 35
 72 זֶה הִיָּה בְּמִתְּן-תּוֹרָה) 30, כְּמַבּוֹאֵר בְּתַנְיָא 31 שְׁקָאֵי 36
 73 עַל הַגּוֹף הַחֲמִרִי הַנִּדְמָה בְּחִמְרֵיּוֹתוֹ לְגוֹפֵי 37
 74 אוֹמוֹת הָעוֹלָם, שְׁזָהִי מְדֻרְגָה תַּחְתּוֹנָה כְּיוֹתֵר, 38
 75 וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן, דְּוָקָא שֶׁם נִתְּנָה הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא 39
 76 לְמַעְלָה מִמְּדִידָה וְהַגְּבָלָה, וְעַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה 40
 77 פּוֹעֲלִים גַּם בְּחִשְׁףְּ הָעוֹלָם שִׁיתְּהַפֵּךְ לְאוֹר, שְׁזָהוּ 41
 78 עֲנָן דְּלִילָה כְּיּוֹם יְאִיר, כְּנִלְבְּ פִּירוּשׁ כִּי גְדוּל 42
 79 יּוֹם וְזֶרְעָאֵל, שִׁיהִיָּה הַכֹּל בְּחִינַת יּוֹם. וְעֲנִין זֶה 43

(26) מקץ מב, ט. שם, יב. קהלת רבה פ"א, ד (בסופו). (27) שבת פח, סע"ב ואילך. (28) תפלת העמידה דיו"ט. (29) ברכות ק"ש (שדחרית. 30) מג"א או"ח ס"ס ק"ב. שו"ע אדה"ז שם ס"ד. (31) פמ"ט.

והיה מספר בני ישראל כחול הים

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶכְלוּהוּ הַיּוֹם, כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם לַה', הַיּוֹם לֹא
 2 תִּמְצְאוּהוּ בַּשָּׂדֶה, ג' פְּעָמִים הַיּוֹם, וְכִיוֹן שֶׁהַבֵּיטוּי "הַיּוֹם" נֹכַח
 3 שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים הִדְבֵּר מִלְמַד שֶׁבִשְׁבַת צָרִיךְ לֵאכּוֹל שְׁלוֹשׁ סֵעוּדוֹת, אַחַת בְּלֵיל
 4 שֶׁבַת וּשְׁתַּיִם נֹסֶפֶת בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת וְהִנֵּנוּ שְׁגָם עַל סֵעוּדַת הַלַּיְלָה
 5 שֶׁהוּא זְמַן שֶׁל חוֹשֶׁךְ נֹאמַר
 6 אֶכְלוּהוּ הַיּוֹם, וְהָרִי יוֹם הוּא
 7 עֲנִין הָאוֹר, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
 8 וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאוֹר יוֹם, הִרִי
 9 שֶׁגַם בְּעִנְיַן הַשֶּׁבֶת מִצִּינוּ שֶׁהַלֵּילָה
 10 נִחְפָּךְ לְאוֹר שְׁזָהוּ עֲנִין דְּלַיְלָה
 11 כְּיוֹם יָאִיר כְּמוֹ שֶׁמִּבּוֹאֵר לְעֵיל לְגַבִּי
 12 חַג הַשְּׁבֻעוֹת וְכֵן לְגַבִּי קִיבוּךְ בְּנֵי
 13 יִשְׂרָאֵל לְעַתִּיד לְבוֹא וְהַמִּחְפָּךְ שֶׁיַּעֲבֹרוּ
 14 מִ"לֹא עִמִּי" לְ"בֵנִי אֵל-חַי", וְכֵן לְגַבִּי
 15 הַפִּיכַת הַחוֹשֶׁךְ לְאוֹר עַל יְדֵי עֲבוּדַת
 16 הַתְּשׁוּבָה.
 17 (ו) אַף עֲדִין צָרִיף לְהִבְיֵן, גַּם
 18 אַחֲרֵי הַבִּיאוֹר שֶׁהוּבָא לְעֵיל אֹדוֹת
 19 הַקֶּשֶׁר הַמִּיּוּחַד שֶׁל תּוֹכַן הַהִפְטָרָה הוּוּ
 20 לַחַג הַשְּׁבֻעוֹת, זְמַן מִתֵּן תּוֹרָה, עֲדִיין
 21 יֵשׁ צוֹרֶךְ בְּתוֹסֶפֶת בִּיאוֹר עַל כֵּךְ
 22 שֶׁהִפְטָרָה זוֹ זְמַנְתָּ דְּוֹקָא בְּתוֹקֶפָה זוֹ
 23 שֶׁל הַשְּׁנָה דְּלְכֹאֲרָה, הָעֲנִין
 24 דְּלַיְלָה כְּיוֹם יָאִיר (שֶׁהוּא הַתּוֹכַן
 25 הַפְּנִימִי שֶׁל גְּדוּל יוֹם יִזְרְעָאֵל,
 26 כְּמִבּוֹאֵר לְעֵיל בְּהַרְחֻבָה), שְׁעֲנִינוּ
 27 בְּעֲבוּדָה הוּא עֲנִין הַתְּשׁוּבָה,
 28 שְׁעֲלֵ-יָדָה זְדוּנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ
 29 כְּזִכְרֵי (כְּנ"ל סֵעִיף ג), שֶׁגַם דְּבָרִים
 30 אֵלֶּה קְשׁוּרִים לְהַפִּיכַת הַלֵּילָה וְהַחוֹשֶׁךְ
 31 לְיוֹם וְגִילוּי הָרִי זֶה שֶׁיֵּף לְשַׁבַּע
 32 דְּנִחְמָתָא, שְׁבַעַת הַשְּׁבֻעוֹת חָחַל
 33 מִהַשֶּׁבֶת שֶׁלֹּאחֵר תְּשַׁעָה בָּאָב וְעַד רֹאשׁ
 34 הַשְּׁנָה שֶׁבָּהֵן קוֹרְאִים הַפְּטָרוֹת שֶׁל
 35 נַחֲמָה שְׁזוּהִי הַנַּחֲמָה עַל הַגְּלוּת
 36 וְהַצִּיפִיָּה לְגֵאֻלָּה הַהִכָּנָה לְחוּדָשׁ
 37 תְּשׁוּרִי, שְׁאָז בִּימֵי רֹאשׁ הַשְּׁנָה וַיּוֹם הַכִּיפּוּרִים וְעִשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה הוּא
 38 עֲנִין הַתְּשׁוּבָה, כְּפִדּוּעַ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת שְׁעֲנִינוּ שֶׁל חוּדָשׁ תְּשׁוּרִי
 39 הוּא עֲבוּדַת בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה - מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, עֵיקַר עֲבוּדַת
 40 הַתְּשׁוּבָה הִיא כְּאִשֶׁר הָאָדָם מִצַּד עֲצוּמוֹ מִתְּעוֹרֵר לְחוֹזֵר וּלְהִתְקַרֵּב לְאֻלּוֹקוֹת
 41 וְהַהִתְקַרְבוֹת הִיא בְּדֶרֶךְ מִלְמַטָּה לְמַעְלָה מִהַ-שְּׁאִין-כֵּן חוּדָשׁ נִסְכָּן
 42 שְׁעֲנִינוּ הוּא עֲבוּדַת הַצִּדִּיקִים - מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, כְּפִי שֶׁהִיא

1 וההעלם בְּחִינַת יוֹם וְיִעוּד זֶה יִתְקַיֵּם לְעַתִּיד לְבוֹא, בְּיָמֵי הַמְּשִׁיחַ.
 2 וְעֲנִין זֶה שֶׁל הַפִּיכַת הָאוֹר לְחוֹשֶׁךְ וְהַלֵּילָה לְיוֹם מְוֹדָגֵשׁ בְּחַג
 3 הַשְּׁבֻעוֹת, כְּפִדּוּעַ מִנְהַג כֹּל יִשְׂרָאֵל לְהִיטֵן גְּעוּרִים לְהִישְׂאֵר
 4 עֵרִים וְלֹא לִישׁוֹן בְּלֵיל חַג הַשְּׁבֻעוֹת, שְׁזָהוּ כְּפִי לְהַמְשִׁיף
 5 מִלְמַעְלָה לְמַטָּה גַּם מִבְּחִינַת לַיְלָה
 6 כְּיוֹם יָאִיר הַעוֹבְרָה שֶׁלֹּא יִשְׁנִים
 7 בְּלֵיל חַג הַשְּׁבֻעוֹת אֵלֶּה נִשְׂאִירִים עֵרִים
 8 קְשׁוּרָה בְּכֵךְ שֶׁבַחַג הַשְּׁבֻעוֹת מִמְּשִׁיכִים
 9 מִלְמַעְלָה אֵת עֲנִיין הַפִּיכַת הַחוֹשֶׁךְ לְאוֹר
 10 שֶׁכְּאִשֶׁר הִיא נִמְשַׁכַת אוֹי "לַיְלָה כְּיוֹם
 11 יָאִיר".
 12 וְעַל-דֶּרֶךְ שְׁמִצְיָנוּ בְּנוֹגַע לְיוֹם
 13 הַשֶּׁבֶת, שְׁלֹא נֹאמַר בּוֹ וַיְהִי
 14 עֲרָב וַיְהִי בִקְרָ כְּמוֹ בְּשֶׁשֶׁת
 15 יְמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁבְּכָל אֶחָד מֵהֶם
 16 נֹאמַר "וַיְהִי עֲרָב וַיְהִי בּוֹקֵר יוֹם רִאשׁוֹן
 17 ... שֵׁנִי" וְכֵן אֲבָל לְגַבִּי שֶׁבַת לֹא נֹכַח
 18 הַמוֹשֵׁג "עֲרָב" וְהִנֵּנוּ לְפִי שְׁיֵשׁ בּוֹ
 19 בְּכָל שֶׁבֶת וּשְׁבַת, גַּם עַתָּה לְפָנֵי
 20 הַגֵּאֻלָּה, יֵשׁ בְּכָל שֶׁבֶת הָאֲרָה
 21 מִבְּחִינַת יוֹם שְׁפּוּלוֹ שֶׁבַת, זְמַן
 22 הַגֵּאֻלָּה שֶׁבּוֹ הַחוֹשֶׁךְ יִתְהַפֵּךְ לְאוֹר וְאֵין
 23 בּוֹ הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרוֹת וְאֵין בּוֹ חוֹלִין
 24 אֵלֶּה כּוֹלוֹ קְדוּשָׁה וְכוּלוֹ שֶׁבַת שְׁזָהוּ
 25 כְּבִחִינָה זוֹ בְּ"וּם" הִיא גַּם עֲנִיין יוֹם
 26 שְׁפּוּלוֹ אֲרוּף, אִמְרוּ חֲכִמֵינוּ ז"ל
 27 שֶׁהַאֲלֵף הַשְּׁבִיעִי לְקִיּוֹם הָעוֹלָם יִהְיֶה
 28 "יוֹם שְׁכוּלוֹ אֲרוּךְ" וּמוֹסְבֵר עַל כֵּךְ
 29 בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת שֶׁהַכוּנָה שִׁיחִיהָ בּוֹ
 30 גִּילוּי אֻלּוֹקוֹת מִקְמוֹר נַעֲלָה בִּיּוֹתֵר
 31 מִבְּחִינַת "אֲרִיךְ אַנְפִּין" שֶׁנִּמְשַׁךְ
 32 מִלְמַעְלָה מְעַלָּה עַד לְמַטָּה מִטָּה שְׁגָם
 33 לְעַת עֲרָב כַּעַת הַחוֹשֶׁךְ יִהְיֶה אוֹר
 34 וְגִילוּי, וְכִמְאֹמֶר רְבוּתֵינוּ ז"ל
 35 ל"ו שְׁעוֹת שִׁמְשָׁה אוֹתָהּ
 36 הָאֲרָה וְכֵלֵיל שֶׁבַת הָרִאשׁוֹן לֹא
 37 שִׁקְעָה הַשֶּׁמֶשׁ, כְּנֹאמַר בְּמִדְרַשׁ לְגַבִּי הָאוֹר שְׁבָרָה ה' בְּתַחֲלִיל הַבְּרִיאָה: "ר'
 38 לֹו בִּשְׁם רַבִּי זְעִירָא אִמַּר: ל"ו שְׁעוֹת שִׁמְשָׁה אוֹתָהּ הָאוֹרָה, שְׁנִים עֶשְׂרֵי שֶׁל
 39 עֲרָב שֶׁבַת, וַי"ב שֶׁל לַיְלִי שֶׁבַת וַי"ב שֶׁל שֶׁבַת, כִּיּוֹן שֶׁשִּׁקְעָה הַחֲמָה בְּמוֹצָאֵי
 40 שֶׁבַת הַתַּחֲלִיל הַחוֹשֶׁךְ מִמְשַׁמֵּשׁ וְכוּ...".
 41 וְזוּהוּ גַּם מִהַ שְׁדָרְשׁוּ לְמַדוֹ רְבוּתֵינוּ ז"ל אֵת הַחֵיּוֹב דְּשִׁלְשׁ
 42 סֵעוּדוֹת בְּשֶׁבֶת מִמָּה שְׁכָתוּב בְּתוֹרָה כְּסִפּוּר יִרְדַת הַמֶּן בְּמִדְבָר

(32) שו"ע אדה"ז או"ח סתצ"ד ס"ג. (33) לקו"ת שם ח, א. (34) ראה אוה"ת שם ע' סה. (35) תמיד בסופה. (36) ראה קידושין לט, ב. חולין קמב, א. תו"א תולדות יח, ד. (37) זכר"י יד, ז. (38) ב"ר פי"א, ב. (39) שבת קיז, סע"ב. (40) בשלח טז, כה. (41) ראה אוה"ת בשלח ע' תרד. (42) בראשית א, ה. (43) ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שס. תרנ"ב ס"ע ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 תחמיץ ותהיה כשרה לאכילה בפסח לא יוצאים ידי חובת המצווה לאכול מצה
 2 בפסח) הוא העבודה דאתפניא, עבודת ה' בדרך של כפיית הרע
 3 והחושך המתנגד לקדושה (והיא דרגה נמוכה יותר מדרגת "אתהפכא" שבה
 4 הרע והחושך נהפך לטוב ואור) וזהו גם מה שהיציאה ממצרים
 5 היתה באופן דברח העם,
 6 כמבואר בתנ"ך וזה לשון רבנו
 7 הזקן בתניא: "דלכאורה הוא תמוה,
 8 למה הייתה כזאת, וכי אילו אמרו
 9 לפרעה לשלחם לחופשי לעולם לא
 10 היה מוכרח לשלחם" אלא שזהו
 11 הצורך "לברוח" ממצרים הוא מפני
 12 שהרע שבנפשות ישראל
 13 עדין היה בתקפו בחלל השמאלי כו',
 14 כמבואר בספר
 15 התניא שהחלל השמאלי שבלב הוא
 16 מקום משכנה של הנפש הבהמית ושל
 17 היצר הרע ולכן כיוון שבעת היציאה
 18 ממצרים בני ישראל עדיין לא הודכנו
 19 מהרע שבו היו שקועים במצרים, הם
 20 לא קבלו את התורה מיד אלא
 21 הוצרכו לעבודה הרוחנית
 22 דספירת העומר, שהיא ביור
 23 וזיכור נפש האדם שנוסף על
 24 המבואר על התוכן והעניין של
 25 ספירת העומר בר"ן רבנו ניסים
 26 ממדרש אגדה שבני ישראל
 27 ספרו את הימים עד מתן
 28 תורה מצד הרגש הגעגועים
 29 למתן-תורה, מתוך תשוקה וציפייה
 30 להגיע למתן תורה יש בזה בספירת
 31 הימים במובן הרוחני גם העניין
 32 דביור וזיכור פרטי המדות
 33 דקפיש הבהמית, שכן בספירת
 34 העומר לא מסתפקים בביור וזיכור כללי אלא העבודה היא לזכר ולברר את
 35 כל פרטי המידות, כפי שכל אחת משבע המידות כוללת את כל השבע, החל
 36 מ"חסד שבחסד" ועד "מלכות שבמלכות", בסך הכול ארבעים ותשעה פרטים
 37 בארבעים ותשעה ימי העומר שנהו ענין זה של ביור וזיכור המידות של
 38 הנפש הבהמית בימי ספירת העומר הוא הטעם על מה שמנחת העומר
 39 שמקריבים ביום הראשון של ספירת העומר, ט"ז בניסן, אינה כמו כל
 40 המנחות שפאות מן החטים - מאכל אדם, אלא כמו מנחת
 41 סוטה שבאה מן השעורים דוקא, מאכל בהמה, כדברי חכמינו
 42 ז"ל - היא עשתה מעשה בהמה, קרבנה ממאכל בהמה והינו, לפי
 43 שביציאת מצרים היה רק הענין דאתפניא, כאמור שהרע עדיין

1 ביציאת מצרים בחודש ניסן שעיקר ההתקרבות בין הקדוש-ברוך-הוא ובני
 2 ישראל הייתה מלמעלה, על-ידי שהקדוש-ברוך-הוא נגלה עליהם וגאלם,
 3 וכמבואר בחסידות שלכן חודש תשרי שענינו עבודת ה' ב"אתערותא
 4 דלתתא", בהתאם לגדרי האדם, הוא החודש שבו נברא העולם ומסמל את
 5 הנהגת העולם על-ידי הקדוש-ברוך-
 6 הוא בדרך הטבע וחודש ניסן שענינו
 7 עבודת ה' בדרך "אתערותא דלעילא",
 8 שלא לפי הגדרים של האדם והעולם,
 9 הוא החודש שבו הייתה הגאולה
 10 ממצרים וכו עתידין להיגאל והוא
 11 מסמל את הנהגת העולם על-ידי
 12 הקדוש-ברוך-הוא בניסים שלמעלה
 13 מהטבע וכו' שחג השבועות
 14 בשונה מכל שאר המועדים שהתאריך
 15 שלהם מפורש בתורה כמו חג הסוכות
 16 בט"ו בתשרי, חג הפסח בט"ו בניסן
 17 וכד' אין לו יום קבוע בהודש,
 18 אלא קביעותו היא ביום
 19 החמישים לספירת העומר
 20 שממנחת הפסח, שמתחילה
 21 בט"ו בניסן, למחרת היום הראשון של
 22 חג הפסח ומשכת שבעה שבועות,
 23 ארבעים ותשעה ימים שבסיומו חל חג
 24 השבועות הרי זה חג השבועות
 25 והתוכן הפנימי שלו שנהו להודש
 26 ניסן, שענינו הוא עבודת
 27 הצדיקים, ולא עבודת בעלי
 28 תשובה שהיא בתקופת "שבעא
 29 דנחמתא" בתור הכנה לחודש תשרי,
 30 ואם כן נשאלת השאלה למה נקבעו
 31 ספוקים אלה שמדברים על הפיכת
 32 חושך לאור, עבודת התשובה, דווקא
 33 בסמיכות לחג השבועות הבא בהמשך
 34 לחג הפסח וחודש ניסן?
 35 אף הענין הוא, שפוללות ענין התשובה שעיקרו אמנם בחודש
 36 תשרי ישנו באופן כללי גם בחודש ניסן, ובהקדם מה שנתבאר
 37 לעיל במאמרי חג הפסח של שנה זו, תשכ"ו, ממאמר ה'צמח
 38 צדק' שבחודש ניסן שנה זו, תשכ"ו, מלאו מאה שנה להסתלקותו ב"ג ניסן
 39 תרכ"ו בענין התוכן הפנימי של האמירה בליל הסדר הא לחמא עניא
 40 די אכלו אבהתנא פארעא דמצרים, זה (המצה) לחם העוני שאכלו
 41 אבותינו בארץ מצרים שענין לחם עוני (שבזה דוקא במצה שעשויה
 42 מקמח ומים בלבד יוצאים ידי חובת אכילת מצה ואילו במצה
 43 עשירה, שנילושה במי פרות, אף שאפשר מן הדין לאפות אותה בצורה שלא

(44) ד"ה והניף דאחרון של פסח פ"ח ואילך (סה"מ תשכ"ו ע' קצא ואילך). וש"נ. (45) אוה"ת דרושים לפסח ע' תנח ואילך.
 (46) הגדה של פסח. (47) פ' ראה טז, ג. (48) רמב"ם הל' חמץ ומצה פ"ה ה"כ. פ"ו ה"ה. שו"ע וראדה"ז או"ח תס"ב ס"א.
 (49) בשלח יד, ה. (50) ספ"א. (51) סוף מסכת פסחים. (52) סוטה יד, א. וראה לקו"ת אמור לה, ד. לו, א. (53) ח"ג צז, סע"א

והיה מספר בני ישראל כחול הים

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

19 הוא גורם תחושה של צמאון לאילוקות ביתר שאת. ומזה מוכן שגם
 20 בחודש ניסן החודש של יציאת מצרים (ולא רק בחודש תשרי שבא אחרי
 21 "שבע דנחמא", כאמור לעיל) ישנו ענין התשובה, ולכן ראוי ונכון
 22 לקרוא הפטרה זו שמדברת על עניין התשובה בסמיכות לחג השבועות שבא
 23 בהמשך לחודש ניסן אלא שאכן יש
 24 הבדל בין עניין התשובה כפי שהוא
 25 בחודש תשרי לעניינו כפי שהוא
 26 בחודש ניסן, שזהו עבודת התשובה
 27 של חודש ניסן ענין התשובה
 28 כפי ששייך אצל צדיקים,
 29 ועל-דרך המאמר⁵⁶ בוורה
 30 שמשמשים אתא לאתבא
 31 צדיקיא בתיובתא בא להחזיר את
 32 הצדיקים בתשובה, כי בזמן הזה
 33 צדיקים אינם עומדים במקום שבעלי
 34 תשובה עומדים, כי מי שהיה רחוק
 35 ונתקרב זוכה להתקרבות גדולה במיוחד, ולעתיד לבוא, בימות המשיח, גם
 36 הצדיקים יזכו למעלת התשובה [כפי שצויין בהערה כאן, סיום המאמר חסר].

1 היה בתקפו רק שלפי שעה התגברו עליו ולכן הוצרך להיות
 2 לאַהֲרִיזָה לאחר היציאה ממצרים בדרך של "כי ברח העם" הענין
 3 דספירת העומר, כדאיתא כמובא בזהר שזהו התוכן הפנימי של
 4 ספירת הימים כהכנה למתן תורה בתור תהליך של בירור וזיכוך הוא
 5 על-דרך מה שפתיב לגבי טהרת
 6 אשה נידה וספירה לה גו' שהוא
 7 תהליך של הזדככות וטהרה, וגם
 8 ספירת העומר שמתחילה למחרת
 9 היציאה ממצרים בדרך של "אתכפיא"
 10 היא כפי לפעול ברור
 11 והתהפכות המדות באופן של
 12 אתהפכא שלמעלה מ"אתכפיא",
 13 כאמור. והרי פללות הענין
 14 דאתפכיא שיהיה ביציאת
 15 מצרים הוא על-דרך ענין
 16 התשובה שאף היא יציאה מהרע
 17 אל הטוב וכמובאר בחסידות שאמנם ב"אתהפכא" יש יתרון של הפיכת הרע
 18 לטוב, אבל ב"אתכפיא" יש יתרון מיוחד שהיא באה מתוך ריחוק שדווקא

ואילך. נתבאר בד"ה וספרתם תר"ל; תרנ"ב. 54 מצורע טו, כח. 55) ראה ד"ה דבר גוי קדושים תשכ"א (תורת מנחם — ספר המאמרים אייר ע' רנז). לקו"ש ח"ד ע' 1302. 56) ראה לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. וראה זח"ג קנג, ב. 57) חסר סיום המאמר (המו"ל).

המשך ביאור למס' סוטה ליום ששה וארבעים לעומר עמ' ב

27 עֲצָמָן – הנהיגו את עצמם בבזיון בקטנים. מתקורף לה רב יוסף,
 28 מזה הקושי בכך שקרויים גם נערים וגם קטנים, ודלמא נערים
 29 אינו כינוי לגילם אלא קרויים כך על שם מקומן שבאו מעיר
 30 ששמה 'נעורין', וקטנים היו, מי לא פתיב – וכי לא נאמר בעין
 31 זה, "וארם יצאו נדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה",
 32 וכן שאילן לן כמו כן, כיצד היא נערה וקטנה היא נערה בת שנים
 33 עשרה היא ואינה קטנה, ואמר רבי פדת, קטנה היתה דמן
 34 נעורין – מן העיר נעורין, וכך נאמר גם כאן בענין נערים קטנים.
 35 מתרצת הגמרא, הָתָם בענין נערה קטנה לא מפרש הכתוב
 36 מקומה מאין היא באה, לכך ניתן לפרש שנערה' הוא על שם
 37 מקומה, ואילו הָתָם בענין הנערים הקטנים מפורש מקומן
 38 שיצאו מיריחו, ולכך אין לפרש שנערים' הוא על שם מקומם.
 39 עוד נאמר שם, "ויופן אהריו ויראם וקללם בשם ה'", מפרשת
 40 הגמרא, מה ראה, אמר רב, ראה ממש – שהענינם בראיתו,
 41 כדנתניא, רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל מקום שנתנו
 42 חֲבִיבִים עֲיִנֵיהֶם לרעה, התוצאה היתה או מיתה או עוֹנֵי.
 43 ושמאל אמר, ראה ברוח הקדש שבוֹלֵן נתעברה בהן אמן
 44 ביום הכפורים שהוא יום שאסור בתשמיש המטה. ורבי יצחק
 45 נפקא אמר, בלורית – שער שמגדלים אחורי העורף ראה שיש
 46 להן פאמוריים ולכך קללם. ורבי יוחנן אמר, ראה ברוח הקדש
 47 שלא היתה בהן לחלוחית של מצונה ולכך קללם. שואלת
 48 הגמרא, ודלמא בודעיהו ניהוה הוה – תהיה לחלולית, ואין
 49 ראוי לקללם. אמר רבי אלעזר ראה שאין לחלוחית לא גם ולא
 50 בורעם עד סוף כל הדורות ולכך קללם.
 51 אחרי שאלשע קללם נאמר שם, "ותצאנה שתים דובים מן
 52 היער ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים",

1 שם", לשם מה הוצרך לומר שלא ישב אדם שם, וכי מאחר
 2 שלא עבר, היכן ישב (ומאחר שלא ישב היכן עבר), אלא
 3 כוננת הפסוק לאדם הראשון, שכל ארץ שגור עליה אדם
 4 הראשון לישוב, נתישבה, אין שלא גור עליה אדם הראשון
 5 לישוב לא נתישבה ולא ישב אדם, פירושו, שלא גור עליה
 6 אדם הראשון לישוב, ולכך לא עבר בה איש, וכן דקלים אלו,
 7 במקום זה יש רק דקלים, כי כך גור אדם הראשון, שלא יהיה בו
 8 אלא ישוב דקלים, ולכך מתכוונים במה שאומרים שהדקלים
 9 משנות אדם הראשון. מספרת הגמרא, רב מרדכי אלויה לרב
 10 אשי רבו מהנרונניא ועד כי ביפי, ואמרו לה, עד כי דורא.
 11 אמר רבי יוחנן משום רבי מאיר, כל שאינו מלוח ומתלוח –
 12 כל שאינו מלוח את חברו, וכן מי שאינו מניח שילווחו, הרי הוא
 13 באילו שופך דמים, שאילמלי ליווהו אנשי יריחו לאלישע
 14 כשהלך מעירם, לא היו התינוקות מתקלסים בו, וכך לא נירה
 15 דובים לתינוקות. ומביאה הגמרא את המעשה, שנאמר על
 16 אלישע הנביא אחר שריפא את המים ביריחו, "ויעל משם בית
 17 אל והוא עלה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויתקלסו
 18 בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח", ומפרשת הגמרא, אמרו
 19 לו, עלה שחקרחת – שרוקנת עלינו את המקום שכל עוד שהיו
 20 המים רעים, היינו מתפרנסים על ידי שהבאנו מים ממקום אחר
 21 ומכרנו, ועכשיו שפאת את המים, קפחת את פרנסתינו.
 22 עוד מבארת הגמרא, מאי ונערים קטנים' הרי נערים גדולים
 23 הם ואינם קטנים, וקטנים אינם נערים, אמר רבי אלעזר, נערים
 24 נקראו על שם שמנוערים מן המצות, קטנים נקראים על שם
 25 שהיו מקטני אמהם בכך שדאגו על הפסק פרנסתם על ידי ריפוי
 26 המים. תנא בבביתא פירוש אחר על כך, נערים היו, וכזבו